گوانیءِ مات

ناکو تیاب دپی

ناشر

مکتبہ سوغات
محراب خان روڈ، نوالین، لیاری
کراچی

کُوائی ءِ مات

ناگوتیاب دیپی

کتابءِ نام : گواتیءِ مات

شاعرءِ نام : ناکونیاب دلی

ناشر : مکتبہ سوغات نوالائن کراچی

سری چھاپ : ۱۹۸۶ء

دانگ : ۱۰۰۰

وش نویس : اکرم صاحب خان

بہا : دہ کلدار نگد

چھاپ جاہءِ نام : المخزن پرنٹنگ پریس کراچی

ھما لُٹانی نامءَ

که

بِچکندےءَ مہتل انٹے

سنگت عشق

ءِ واہگ و لوٹ و سِکین ءَ

من

ءَ

بچکندیں شاعری ءِ راہ پیش داشت

اے ناکو تیاب دِلی ءَ راشینِگی ءِ شوق اِنت
گوں بانزیں پُچیّاں انگت نہ بوت گواتی ءِ مات

ردِ و بند

تیاب گال

ھیش اِنت کہ منؔ "گواتی ءِ مات" ءَ را شمے لنٹانی سرءَ بچکندانی لیئب دارگ ءَ چیر مونلگ ۔ گوستگیں سال ءَ جلگھیں تیاب سرءَ پوکیں ہمکُ گوڑمے ءَ من ءَ گالے ءِ محدا بندکت و من پر شما تیاب دپی ناکو بوتگاں ۔

کندگ و کندینگ بدیں حبر نہ اِنت نیئگہ ہر کس پہ دیم پہ وتی بدیں لبز و چمانی کانٹ کنئگ و لونسانی گوات دئیگ ءَ کندینت کنت اے مذنیں اِزم ایت و من ہمے اِزم ءِ زانگی موہ گاں تا بلداں بلے پدا ام منی واہگ ہمیش انت کہ ہر گال تئیِ دیم ءَ پچہ شانزدھی ءَ بہ پہریزیت ۔

بچکندہ ءِ پہنات ءَ شاعری ءِ لوٹ ہمیش اِنت کہ شمے غم تالان بہ بنت و شما ساہتکے چہ دنیا ءِ اڑ و جنجالاں بے سما ببئت کہ بنی آدم ءِ دائمی ہمبراہ انت ۔ پچہ کسانی ءَ منی واہگ ہمیش بوتگ کہ راج ءِ کماش و ورناہانی غماں گوات ءَ بدیاں اے بِرد ءَ یک برے ووٹ ءَ اوشتگی بوتاں بلے پدا بیچار کت کہ پہ ووٹ ءِ کٹگ ءَ کس دنیگہ اے لائِق نہ بوتگ کہ

اولس ءِ خذمت ءَ بکنت پمشکہ من پہ شاعری شمے غمانی
تالان کنئگ ءِ ٹیکہ زُرت پرسپے کہ واجہ بیگل (بیگ محمد
ءِ دیوان ءِ چاپءِ ءِ دپار توگ ءَ پد ماں بلوچی ءَ اے پہنار
ہورک و بالیگ انت۔

ماہتاک "سوغات" ءِ تاکانی تہا منی و ماسی گیابانی ءَ
گرءُ چیل بُندر ءَ شمے واہگ لوٹ اَت پمشکہ کہ اے عمر ءَ ما
سادہ اودارکی ءَ پیئم نہ بیش ۔ من گیابان ءِ اسپیت پُلیں بانک
منت واراں کہ بی‌بی ءَ وتی کلمانئے نہ مارتگ و "گوات گال
نبشتہ کت کہ چہ ایشی وانوک وشنود بنت کہ ماسی و ناکو وت
ماں وَت شیر و شکر انت۔

واجہ و بی‌بی ایں وانوکاں ! اے کسانیں دیوان ءِ
تہا ہَواریں بانزیں تھامیں شمے دیم ءَ گوستگ بلے نوکیں
تھام ام پہ دپ بوج ءَ گون انت۔
کندگ غم ءِ علاج اِنت و منی حیال ءَ زند ءِ وشں
تریں ساعت ہما انت کہ مَردُم غم مہ کنت اے پد ءَ وہدے
غم و فکر ءِ آس وتی لمباں چست کنئگ ءَ دلا نگ بہ بیت
"گواتی ءِماتُ" ءَ وتی کش ءَ بدار۔ وہدے غم و فکر ءِ

جبر بندگ ءَ زوُر انت نقشنیں گالاں لیئب بِدار و دلءَ شُبک بکن ۔

خدا بکنت کہ اے کسانیں دیوان کہ پہ انگریزاں MOTHER OF WIND انت پہ ازمکاراں دل وشی پہ ورنا و کماشاں بچکند ، پہ وانندہاں مشکولی و پہ مہماناں ٹیکی یے ببات ۔

پیر باتے بلے بگندا تے

شمے

ناکوتیاب دپلی

برے تئی بول تیاب ءَ رؤت
برے تچک ءَ ماں گیابان ءَ
اگاں تئی لیئب اے پیئم انت
نہ کٹے تو کپ ءَ ناکو ....

گوات گال

من وتی زِنِد لوٹ شمال ہبروپ و دِگہ تھامداریں
گُواتاں گوازِینتگ جاگہے تولگانی ہُولاسگ ءِ توار جاگہے مزارانی
نہردگ جاگہے گرکانی گرُس جاگہے ہَپتارانی ترَس جاگہے آسکانی
نردگ جاگہے کوہ پاچِنانی گردگ ، جاگہے تَرشیتیں تلار جاگہے ریکیں
ڈگار جاگہے سبزیں کِشار من وتی زِندءِ سی ہزار محُب ہے گیاباں
برز و جہلیں کوہ و کوچگ و کلّگانی تہا بیگاہ گُتگ من
بجّا و "گواتیءِ مات" ءِ گوات گال (پیش لبز) بجّا پریچے کہ
ناکوّءِ گالانی تہا جاگہے گوریں ماہیگ جاگہے کَپکا و مدگ ءِ
شیں تمام جاگہے تِکلم ءِ نارشت جاگہے پالوار ءِ کُنٹگ و جاگہے
موّھی ہئیگ گوڑسے آچار انت گوڑسے دوَر انت گوڑسے کرکینگ
انت گورے کُکڑّی و کُکڑّیانی بستگیں بلا بلائیں پیسر بجّا و
منی بنشتہ کرُتگیں "گوات گال" بجّا سِلے پدا ام گُشاں کہ
ناکوءِ دیوان ءِ گوات گال ءَ ماسّی گواہت ءَ مہ دَنت گدّا
دگہ کئے چوش کنت ؟ کہ دازبَنّی دنیگہ پس ءِ چادینگ ءَ کور
انت من انگلت یک و دو براں بالی ءَ سفرءِ تہا تیاب ءِ

زنگیں ریک و سر مَستیں زِرہ ءِ چوُل دیستگ اَنت ہَما وہدی کہ
کہ من وتی چمّانی ابریشم (آپریشن) ءِ ہاترا گوں بالی گرُاب ءَ یک برسا
شُتگاں یک برے آسکگان و بس۔

چوناہا بلوچی زبان ءِ وانوکاں سۓ لبزانک ءَ پلیشگال
نبیسی کہانیں ہوپے بلے چوکہ ناکو ءِ گال و گپتاراں مُردم دیم ءَ ایر
کنت گُڈّا المہ اے ججر ءِ جیینگ جنت کہ اِدا زیرگال ، زبرگال و
پیش گال ءِ کار نہ اِنت بلکیں گوُات گال ءِ زلورت اِنت ۔ باید اِنت !
کہ پہ "گواتی ءِ مات" ءَ گوات گال نبیسگ بہ بیت توری شمالے بیتا
کہ گوُشئے گوُیہ یجے بیت کہ گاھرّسے بلے سردی ءِ دارگ ءِ بدلہ پلوُنسر
لونجان انت و تو اگاں زیات سردی ءَ بہ ہرسے پَر وتا گرم بھاپ (ہیٹر)
ءِ بند و بست ءَ کن ئے بلے اے انجیں گواتے نہ ایشی دیم ءَ ہیٹر کار کنت
نہ چلّٹر نہ سِگرڑی۔

چوناہیہ ناکو ءَ وتی گالانی تہا تیاب دپ ءِ بُنگّی رنگاں ابید
زِند ءِ اے دگہ کش و پہناناں وتی کانگاشگیں چم شانگ داتگ انت سبلے
بزاں گواتی ءِ مات ءِ مسترین سرہال و بُن گپ "تیاب" اَنت ۔ گوں
تیاب ءِ نیل بومیں زِرہ ءِ چولانی سرمستیں توار ءَ ناکو ءِ گال ہمک ماہ
ندوکی ءِ سوغات ءِ وانوکاں شنگام و رگام کتگ اَنت ، وہدے کہ بنی آدم
چہ زِند ءِ گرہ و گیشاں رَند دمانے ساسارگ ءَ وتی گِس ءَ واتر کنت

گُنڈا ناکوءِ گالانی تہالداریں ٹیکی گوں گور و تبگم ءَ آتان ءِ ڈک ءَ گِپت ۔

یک گالے ءِ تہا کہ آئیءَ سرحال اِنت "کپّار نہ بیت" ہمے سما
میت کہ ناکو گُنڈن ءَ مرگی اِنت بزگّ ءَ را گوشتی پلُّ و بچّ دپارے ءِ شوھاز ءَ
بازیں کپّار و پیرتّے سر ءُ چیری ءَ ابید مسیت ام پِشت نہ گِنتگ بلے انگت ام
آئیا وتی مُرادانی بُرور مہ ریت گُنڈا دُزی ءَ ابید دگہ کجّام راہ پِشت کپتگ ؟

"حیال ءِ بنیاد" بلوچی ءِ نامدار و تہالداریں گالے ءِ مسکرا
اِں بچکند گال اِنت کہ وانوکاں آئیءَ تہا وڑوڑیں رنگ و دروشم گندگ ءَ کپئیت
"پگار" ام زِند ءِ بازیں اڑ و جنجالانی جار اِنت ہمے وڑ
گوات جُتیں یاراں" ، " دلوں بنداِنت پہ پُچوگان ءَ" ، " گواتی ءِ مات " ءِ
بگر گال ۔ گالانی وانگ ءَ پد اے چیز مارگ بیت کہ ناکوءِ حیرت چاری محکم
اِنت آئیءُ ءَ چم وتی چپ و چاگرد ءِ سرءَ شرّی سر ءَ کوڑا ننگنت ۔ اے گپا المی
ت کہ ناکو ءَ تیاب ءِ چہت و ایرانی سر ءَ مذنیں دَزرَسے است ۔

گواتی کہ ناکوءِ مستریں بُن گپّاں پچے یکّے اے کپّار ءِ بلائیں
مُرھاں پچے یکّے ءِ بابت ءَ وانوکانی دلگوش ءَ وتی نیمگ ءَ گوڑ کنگ ءَ سے درویں
ہند و کوشست ایت ۔

گُشکندی گالانی باپشت ءَ ناکو دنیاءِ بازیں جنجالے
ں دارگ لوٹیت ۔ بچکندانی دومی پہناتاں سُتک سریں چاگرد ءِ گریتگیں
سالی بچکندیں احوالاں دگہ دُروشمے مخلوق ءِ دیم ءَ آرگ ءَ
و تیاب ءَ کپلی ءَ وتی آہنیں ڈڈڑ تڑنانی دیم ءَ کُتگ و اے ھبر ناکوءِ

گلانی دیوان ءِ وانگ ءَ پد ہمک وانوک ءِ پیم ءَ من ءَ ام کنڈا
گت کہ من اے چارین دانسکاں گوات ءَ بدیاں ۔

ماسی گیابانی

شُمے ناکو

سرءَ بستنگ منی ءَ سیاھیں "پُچّے"
گُشں انت نادان کہ سعودی اگالے

منی گوُات روچ وشپ لوٹیت گِتاچے
نہ اِنت لاپے منی واسطہ وَبالے

مسزن نامیں کماش لیکھ انت من ءَ را
بلے چیزے گُشیت، "اِنّاں" "مَوالے"

کُتگ دیر اِنت من توبہ کگُرڈ و کوُ !
بلے انگت گشں انت ناکو شگالے

شُمے ناکوءِ پاگ ءِ لمب بال اِنت
شُبکیں کوءُ شں کشّیدت یا شمالے

مروچاں مئے وڈھیناں نام بند اَنت
گُشں انت بیا کہ شُمے ناکو قوالے

گال ءِ رپ

سگرٹی یے ایر انت پدا تیاب ءِ دپ ءَ
ناکو ءِ روک کُرتگیں آس انت. جُپ اِنت
گکرڑیاں آر تنگ مرچی انقلاب
زرِ کہ گوں چوَلاں مروچ گجّ وکپ انت
تئی سرءِ جُنّ چِٹ و تابیزءَ نہ رُوت
گوَاتی ءِ لیٹے بکن پر توَ نپ انت
سرگوّپ انت پیراں سری ماسی گش انت
مرچی گیابانءَ مُرادانی شپ انت
دوشی "سوغات" ءَ من ونتگ گالگے!
اے منی پر بستگیں گال ءِ رپ انت
گوں من ءَ است انت نیول جین و کونین
دازنی ناکو ترا انگت تپ انت

ٹیکی

پہ مزن مرد ی پاگ وتی بستگ
پاڈہ ءَ تئیءَ سروتی کشتگ
سکّ من ءَ ترس اِت نیم شپ ءِ وہدا
تئیءَ کچکّ ءَ کہ وکگے زُرتگ
پر تئیءَ واسطہ ٹیکی بے گوں اَت
ہوش نکاں باریں من کجا کُرتگ
من بروزنان ءَ جت وتی انکیاس
اے جبر پاری تو من ءَ گُشتگ
نہ تو وت کائے نئے دیئے مستاگ
دل منی مُفت ءَ گوں وتا بُرتگ

ماھکانی ءَ گوں تئیءَ عکس ءَ
بیا بچارنا کو تیاب ءِ دپ ءِ نشتگ

پچوش نہ بیت

پہ شلنچگ کدی کاہِنیگے ہُشیت پچوش نہ بیت
تیاب دپی ناکو ءَ گوڑے بگشیت پچوش نہ بیت

شارت و لبراں ءَ بکن ٹاٹ کہ گوات ءُ گپتہ
یکیں گورگِند ءَ مئے راہِچن بسپرشیت پچوش نہ بیت

ناکو ءَ ہیل کتہ تیاب ءِ دپ ءَ پیتاری
تو بگش ہرچی آہچی مہ گشیت پچوش نہ بیت

اوشتاں بُنگیج بکنت شیخے کپار ءِ لیئب ءَ
منجل ءَ گواتی ءِ ماتے بہ مُشیت پچوش نہ بیت

ساد ریسیت و گوپیت پاتے و تلگرد ءَ ناکو
ماسی گیابانی ءِ آرتاں بدرشیت پچوش نہ بیت

ٹکٹ

نہ قومی ءُ صوبائی ءِ
بیلاں من ءَ گوں انت ٹکٹ

سیاسی اداکاری کناں
فلم ءِ من ءَ گوں انت ٹکٹ

من سیاست ءِ واگونیاں
باغیچہ ءِ گوں انت ٹکٹ

بے رنگ نہ انت پارٹی منی
ڈاک ءِ من ءَ گوں انت ٹکٹ

کس خطرہ ءِ گھنٹی مہ جنت
ریل ءِ من ءَ گوں انت ٹکٹ

اوشتاں رکوع ءِ حالت ءَ
منی بس ءِ گوں انت ٹکٹ

بلکیں من ءَ دوسے رسیت
اپچک من ءَ گوں انت ٹکٹ

تیاب ءِ دپ ءِ ناکو مناں
لانچ ءِ من ءَ گوں انت ٹکٹ

حیال ءِ نپاد

وتی لوگ ءِ بوچاں
کجا من بریچاں
نزاناں نپا دءَ
پہ پیمُا بہ پچاں
کہ پُرانت چہ ریکءَ
من لوگ ءَ چہ وھدے
درتکاں نہ گنداں
منی دیم ءَ اوشتاتءَ
مردے چو نیکءَ
نہ جُستے نہ پرُسے
نہ ترک و توارے
سلام ءِ جواب ءَ
نہ کشیت علیک ءَ
من حیران وگاراں
کہ بوچاں بریچاں

کئی پاگــ ءِ بُلّ ءَ
کئی لوگ ءِ چُلّ ءَ
کُجام بانــے ءِ مُل ءَ
بدِے سوبے مُلّا
کہ راہ ءَ چہ گاراں
بکِنَت لوگی کارے
نہ گِنداں اے اَمُل ءَ
منی نام اِنت ناکو
نہ نِنداں من جُلّ ءَ
من وھدے مسیت ءَ
رواں پہ نماز ءَ
پہ کلدار ءُ گاز ءَ
من ءُ زہگ نیئلنت
برے پاد ءِ نوکیں
سواسان ءَ دُزّانت
من اوشتاں رکوع ءَ
منی دیم ءُ گوزانت
منی نیکیانی
ہمے مال ءُ مُزّانت

من گرداں چوگوکءَ
ماں بازارءِ توکءَ
جَن انت پُچک ڈوکءَ
منءَ چو گنوکءَ
کہ رمضانءِ ماہءِ
نہ گِنداں من نوکءَ
کئی گرُبگی چم
بِجرَزانت پمّن
کہ نوکے بِچاراں
و ارسے بگواراں
کئی جِنّی دنتاں
بچونڈ انت گوشتءَ
کہ من پہکءَ جُرّاں
بِنپا دانی لاپءَ
چہ گوارءَ من کُرّاں
نہ وئیلیں گُشانے
نہ کُہنیں رزانے
اے پنجابءِ آرتاں
کجا من بگیچاں

که پُرَانت پُگ ءَ پچے
منی تُگوریں ماہیگ
دراتکگ مُرگ ءَ پچے
چَکرّاں من تیاب ءِ دپ ءَ
پچو اگول ءَ
من ءَ رانبارت کَسّ
ماہیگ ءِ مول ءَ
من سِنگاں جناں شاٹ
پچو جاپان ءِ بول ءَ
پمشکہ منی سیاد
چمّن شِزارانت
کہ پیراں سری من
کناں لئیب وگوازی
من آسکانی رَند ءَ گپاں
پچو کہ تازی
گشیت کئے "من پیراں"
من سنگ ءِ لکیراں
من ءَ کئے گروجیت
گیابان ءِ ماسی

چہ زارءُ حسدءَ
مُدام کیئت منی ہانءَ
ہشتاں کروجیت
من نالاں چو بُوم ءَ
کہ بیُتیں منی دوست
جلدی چہ رُوم ءَ
بہ بیت آئی آروس
مذن دھام و دھوم ءَ
بلے دُرساں پیسر
بگش تو من ءَ را
حیال ءِ نپادءَ
چے پیُیا بہ پیچاں ؟
وتی لوگ ءِ بوچاں
کجا من بریچاں

حیران مبو

دوشی مردے پِہِشی ءَ سرگوْزِ کُتہ
پہ عذابی پان ءِ تاسکے رَز کُتہ

اتکگاں من بللکیں کاڑیگے دیئے
تو من ءَ را دِیستگ و چم نَز کتہ

اوَ اُبا پرسپے نہ زِندے کوہءَ
توَ وتی رِیشاناں وہدے بُز کتہ

چوں من ءَ زانے کہ کپتے چیرپی ءَ
تو وتی بیلنگ مروچاں گز کتہ

خوش رہو حَیراں مبو چُر تہ مجَن
ناکوءِ ءَ ارُدو اگاں کار مرز کُتہ

—

آہنیں تلک

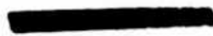
تیاب ءِ لمبَ ءَ من وتی آہنیں تلک چیر کُتہ
قہر کپات گوْلو و انگاہاں پدا دیر کُتہ

سوریں آپاں گوں من پیمسازی بُنے داغ داتگ
یک دپارے من نہ گرُچینت بلے سیر کُتہ

نلئیکہ یدّار ءِ تہا انت نہ لچّ ءِ کرّ و کش ءَ
من بلے جاگہے چیردان وتی ایر کُتہ

دلیست من ءَ میتگ ءِ بینگاں کُتہ وگّ بیاّل
شَیری پو سنتے کہ من ماپوشت وتا شیر کتہ

ناکو ءِ بیر ڈُوسد سال ءَ نہ رُوت گار نہ بیت
من وتی بیر ہمے گپّ ءِ پدا بیر کتہ

زرّاں دار کناں

چہ منت ءِ گردگ ءَ شر ترِ روان و کار کناں
من ءَ را سردی ءَ گُشتہ من زراں دار کناں

من زراناں جنڈیں گدّاں ہر کسے سرءَ کندیت
پگار ءَ پد وتی شلوار و پشکاں چار کناں

من ءَ را عادتے گون انت چہ دَر کسانی ءَ
کدی گوں ہر کس ءَ کندان و کدی زار کناں

خدا ءَ گوں منی دَز بندی انت ببِاں سیٹھے
من ناہ و آرگ ءَ زوراں مسیت ءَ بار کناں

مسر و چی ناکو ءِ دِل بند انت پہ کُروس نیڈ ءَ
منی تو گپ ءَ مہ زورے ترا شِزار کناں

پگار

وھدے کہ دہ تارتخ بیت
جیب ءَ نہ بچّیت آنہ یے
ماہ ءَ بگوازیناں چتور
تنخاہ جُزی شُکرانہ یے

نوکے نوک بنت پادءِ سواس
نوکے پرمن ءَ گردول بنت
نوکے ٹیپ وٹی وی بنت پگار
نوکے ریبن وپرسول بنت

جیڑاں داں سی روچ ءَ دل ءَ
دل پہ گبّر ءَ آپ دنت
زرہ برتگ انت کمپوڈر ءَ
چکُ ءِ منی کئے لاپ دنت

اے مُلک ءَ شومیں دل چیا
پہ زرّ تو زنگ ءَ سبجنے
احمق مبو نیئگتیں توار
تو پُرشتگیں چنگ ءَ جنے

تُریں دپار سے پُسر بُری
ازگار کنت پلگار کنت
سے ہسد دوپنجاہ ءِ پگار
نیز گار کنت لیگار کنت

آرت وشکر ارزان نہ انت
ڈالڈاءَ لوٹنوءَ گوات داتگ انت
گرانیءَ پہ اُماڑءُ تننش
شومُسیں بروت ام ساتگ انت

سیرءِ منءَ دستے جنگ
بجر زانتگ پوشش بیت
پوٹیپءَ چالوسیں زبان
بے زریءَ واموشں بیت

شمبے وشنزہ بنت کار
سرکارءِ واسا بڈءُ بار
ناکو نہ جنت چرتہ گُشیت
اوڈے پگار اوڈے پگار

ماسی

وتی گنجیں دپ وسُنٹ ءَ چو کرزءَ بارگیں ماسی
وتی کلمانٹیءِ ہُوپءَ منءَ ڈوبارگیں ماسی

منی دِشتار بہ بنت ماہیگ اے ناباوری گپّے
چہ گپّاں زانگی گپّے ہمن دِلمانگیں ماسی

منی آروسءِ نیمونءَ گُش انت گپتہ ترا گوات ءَ
بِگش گواتاں وتی! لیبئے بکنے دِلوارگیں ماسی

اگاں پیراں جواں انت دل کناں آروس صد رندا
نزاناں کلکچے پر چا بگش بے زانگیں ماسی

بگِنداں زاناں حرکنداں کہ سیاہءَ پوشتہ سُہرے
وتءَ چو نوگلیں کارڑءَ مدام سِنگارگیں ماسی

سرءِ پیری اے درِک و دَور نہ براھنتیں ترا مولد
اے وائی بارمی وکیڈاں پہ تو کئے آرگیں ماسی

جلکُ پرچے جنے ماسی دگہ پیر بینے چیر داں کنے
نہ انت ناکو تئی یاتاں بروبے چارگیں ماسی

ھیروینے گال

وَرَدن ءِ بارِیگ ءَ ذلیل بوتگ
مُلک مئے ہیروین ءَ خود کفیل بوتگ
چو بگُش مُشکے مرچاں پیل بوتگ
گَنَدگیں کاراں دپ تہیٔ پَراہ اِنت

گون اِنت موم بتی و زَری مَرداں
تہارِ تریں بانالی تہا نِنداں
دَم جَن اَنت ہیروین ءَ جگر سِنداں
لاتے نامرد و لاتے دیم سیاہ اِنت

نہ گوڑ ءَ جامگ نہ شپ ءَ شام اِنت
کُشتیت ہیروین ءَ جِند ءِ بنّام اِنت
پہ نشہ واجہ ءِ زِندگی وام اِنت
نوجَواں ہنچو پرچے گمُراہ اِنت

ہر چہار نیم ءَ واہ و صلوات اِنت
ہیروین چرس و افینّ ءِ مات اِنت
بہا کنوک و سیگّ کشوک زا مات اِنت
واجہ ءَ گار کُت راہ ءُ بے راہ اِنت

ھیروین کشّے ءَ من ءَ گُشتگ،
جوانی ءِ شیشگ یک برے پرشتگ،
نا اُمیتی ءِ جنتر ءَ دُر شتگ،
زال چو دزگہار ءَ مرچاں ھمراہ اِنت

لوگ بَز و میشانی دَوا رجاہ اِنت
ہیروینا کشّانی دوا راہ اِنت
ہیلہ کن ناکّو تو برو تیاب ءَ
گواتی ءِ مات و پُھل و حلواہ اِنت

—

حساب

یکے ۱ دو ۲ سئے ۳

چُرت مچن سنئے

چار ۴ پنچ ۵ شش ۶

جِنڈءَ وتی کش

ہفتے ۷ ہشتے ۸ نو ۹

لوگءَ پتءِ شو

پشتے کپیت دہ ۱۰

کارءَ نئیت واہ

گوات جتیں یاراں

او منی بیل و گوات مجتیں یاراں
من کپتار چنڈیں قصہّے کاراں
سر منی کپتہ گواری ءِ چات ءَ
دِیسنگ ات کاڑے تینچگ اُت تات ءَ
آئی ءِ فادر گواتی ءِ مات ءَ
من گلیں کاڑ ءَ را تراز پر کتُ
آئی ءَ چو بٹینکو ءَ وتا بر کتت
من بلے ٹِکاّرت وتا ہشر کتت
چہ منی ترس ءَ آئی ءَ کِبر کتُ
من بلے انگت دام وتی کڈّات
(وہدے) مہگلُ ءَ سِنگے گردن ءَ مڈّات
پہ عذابی ءَ جِند وتی چڈّات
قِصہ ءِ فادر گواتی ءِ مات اِنت
چو گُشئے مُشکے پیل ءِ زامات اِنت
عاشق ءِ واب جاہ پُرشتگیں تات انت
عاقبت عشق ءِ مُنج و شہمات انت

اے منی دَستب ءِ ہیُزرانک تُو سک اِنت
گوات جتاں زاناں گواتی ءِ جیسک اِنت

تیاب ڈپی کمبو تو چِداں بال کن
بانُزل ءَ گیابان ءَ بروُ جال کن
ماسی ءَ جوان ءَ سوج و سرپال کن
شاید ءَ کمبو دار ءِ گرڈیال کن
یا کہ گیابان ءِ سِرگّگاں وال کن
یا وتی شِرکینیں دپ ءَ تھال کن

دوست منی مِشل ءِ بارگیں کَرزہ ءَ
گوش نداریت بئے مئے دل ءِ عرض ءَ
وانگ اِنت ناکوّ سُنّت و فرض ءَ
ہرکس ءَ گپتگ گواتی ءِ مرض ءَ

بلئیت منی کرّا مِن اِد ءِ شیخاں
پہ وتی دوست و ھمبلاں نیکاں
من وَت ءَ ناکو تیاب ڈپی لیکھاں
ندیگہ مِن پِیرہ نہ نئیُ وڈا ڈیکاں
من وَراں ہر روچ مکھن و کیکاں

گواتءَ نہ اِنت

تو منءَ دات سمیکو منی لاپ گوات نہ اِنت
لاپ منی چون جنت ڈُنیکو منی لاپ گوات نہ اِنت

پانزدہ سال بیتہ دبئیءَ پدا دھدے اتکءَ
منءَ بخشانگیں سِیکو منی لاپ گوات نہ اِنت

فیضکءِ کیمٹءَ زوراں و رواں تیابءِ دپا
وتی شپءَ کنارا ایکو منی لاپ گوات نہ اِنت

گونی یے ڈالا لپاشتگ منی پیسریں لاگءَ
منءَ سرکارءَ بری کو منی لاپ گوات نہ اِنت

راچن و پرپکّ و پچّو کی ضرورت سے گشاں
گم کرو اپیے کٹی کو منی لاپ گوات نہ اِنت

نیپگءَ پیشے کما گوں س مکن سر س سری
انی سن چنڈ تنگ پیکو منی لاپ گوات نہ اِنت

—

واک نہ کنت

من گوں تو کِرم ءَ بہ پٹّاں من ءَ اِ واک نہ کنت
من بوراں منجل ءِ بسّاں من ءَ راواک نہ کنت

گُشئے تو نِند گرا کاں گوں سرءِ ہوشس ءَ بِبر
بِہ نندراں پرتو بہِ کُشّاں من ءَ راواک نہ کنت

من چون کار کناں کار گاڑی ءِ نام اِنت
برو بہ بڈّ تو جنّاں من ءَ راواک نہ کنت

تو چون بوتگے سیلاپ و سیٹھ شرزانا ں
اے دُرسں دُزّی ءِ سٹّاں من ءَ راواک نہ کنت

بکن تو شاعری ناکو کہ تو کتاب وتنگ
من نندراں گاگ ءَ چِٹّاں من ءَ راواک نہ کنت

بمباٹ کناں

دردکنت سرتیٔ سرءَ ساٹ کناں
ماہیں گل بیا ترا بمباٹ کناں
چِپکُے پر ترا قربان کناں
پیگاں زوراں پہ ترا ماٹ کناں
آیگءَ بیا بلے ترا مپولی مکن
چپّیں دستءَ ترا چماٹ کناں
اے منی عادت اِنت مہ ترُس بانک
گپّ گپّءَ من چمّاں کانٹ کناں
گوں اِنت ماہ رنگاں عادتے نوکیں
دِلءَ فٹ بالءِ پیٹّمءَ شاٹ کناں
دُرُس گُشنتیں کہ ناکوبے کارے
بنڈلاں تیاب رِءِ دپءَ لاٹ کناں

—●—

جُنڈان بیت

یکّ گگُّڑے مُلا دُو انت
زاناں شگنز لنُڈان بیت
یکّے وتی کنت بانگو ءَ .....
دومی بِزاں جُنڈان بیت
بے وار بیت چہ گُلگّ ءَ
گوں دارُو وشُنڈان بیت
بیّال بیت چِہط و دَم ءَ
کاراں وتی پُنڈان بیت
گوں چم پچَاں یاری نہ کنت
کوران بیت مُنڈان بیت
چو ناکوّ ءَ یک شاعرے
باریں کجُام کنُڈان بیت

~o~

گواتیءِ مات

گوں دراجیں ریش و بروتاں آ بوت گواتیءِ ما
گُش ئے کہ فلمی اداکار بوت گواتیءِ ما

اداں تئی ڈال نہ بگ انت کہ کس نہ کنت گوا
درا درا چہ اداں زوُت زوُت گواتیءِ ما

تو چون زانے ؟ کہ دِل بندہ بیت بگّام چن
گُش ئے کہ سیاد انت تئی جِنّ و بھوت گواتیءِ ما

وتارا شیخ گُش ئے تو بگُش سجّے شیخے
ترا ملےگار ءَ بجنتا سلکوت گواتیءِ مات

اے ناکو تیاب دپیءَ را شیخیءِ شوق انت
گوں بازیں لچّیاں انگت نہ بوت گواتیءِ مات

جانکشّ کنت

جمبراں بستگ من زاناں بشّ کنت
کئے گشیت کہ بُش آپاں وشّ کنت

در نیئت ترُس ءَ پچے لوگ ءَ بے وفا
پڈلّ ءَ گنِدیت من ءَ جانکش کنت

سنگتانی دپ مروچی آپ دنت
قاصدءَ گشتگ کہ مُش وپش کنت

کاپرءَ چیرا مُدام آرت ءَ دُرشیت
جنترءَ نام ءَ نزانت و "اشّ" کنت

کئیت روچے الّٰہ تیابءَ دپ ءَ
ناکوءَ گنِدیت دمان ءَ رشّ کنت

وادارزان اِنت

بۓ مہ گش دوست چیز سک گران اِنت
اے ام گنج اِنت کہ واد ارزان اِنت
من ترا گشت برو ہشت ءَ بجَن
پرَ تو سرکار ءِ کار تاوان اِنت
جنَس نہ وترگ بلے نا شاعرے یاں
چو تئیٔ ءَ جہانے حیَران اِنت
دوشی من گالے گشت منگیر ءَ
چاراں واں سِنگ پر من گواران اِنت
بدَ من ءَ گُشتگیں بچاریں نوں ؟
یکیّں مُشت ءَ پیونسر ءِ آکان اِنت
شاعرانی اے پھلیّں دیوانے ءَ
مرچی ناکوَ پیدا سروگان اِنت

باریں کدی ؟

مَچ پون بیت باریں کدی
چون چون بیت باریں کدی

کنگالی ءِ تنڑن ءَ بمن
تزر گون بیت باریں کدی

گوْاتاں بِکشّں گہ گوْات تہی
نیِموں بیت باریں کدی

کورءَ پچے پَدہ کورے دِگہ
راہ شون بیت باریں کدی

نوں پوُجی ہنتارے دپاءَ
کپُّ جون بیت باریں کدی

گوں پاکی ءَ گِر دار ءِ توُ
کوٹ ہون بیت باریں کدی

ناکوءِ گال ءِ چمبئی
نوک دھون بیت باریں کدی

رِبّ ءِ مینے توٗ

نزانتگ شپ کنے بے نپ وتی کوُسٹ ءَ کپینے توٗ
کروُسے بانگ دنت وہدے وتی دیم ءَ بجُمینے تو ۔
خداءِ شُکر کہ ناخن کساں انت تئی کہ بچکندے
اگاں نہ ساہتگُی گپیّ وتی سرگ ءَ کدُیئے تو
ترا گوکانی گوٗ گرن انت روسئے لوگ ءِ تہا نندے
مذن بے جہکی ءَ ایشاں وتی دستاں رجینے تو
نساچیت بئے ترا گوازی بلے ملّا ءَ دلے دارے
ترا ولہو نہ کشتہ من من ءَ پرسے کپینے تو
نہ اے تو اُستیے زاناں وتی چمبئی نہ بستگ تو
ترا تیلانک کپُا داتگ کہ مرچی رِبّ ءِ مینے تو
گلوکاری نزانے تو منی شعراں مہ گُش ہبجبر
وتی جڑیّں دپ ءِ بندسکن کہ گالاں گا جُدیئے تو

مکن

تُوداں زندگے اے رَدی ءِ مکن
ہمر کسّی نان ءِ بدَی ءِ مکن

پہ راستی وتی فیصلہ ءِ بدے
وتی چماں سہُریں صدی ءِ مکن

پہ کارے رُوگ پر تو بیگار بیت
یلہ دیئے چُشیں تما صدی ءِ مکن

سَروسنگ میرٹینگی چیز نہ بنت
نہ بیت واجہی مولدی ءِ مکن

تئی پنتاں ناکو بزُوریت کسے
بھروسہ تو پانزدہ صدی ءِ مکن

پنچراںٹ

دِکہّ ءَ گوں ہجبری دیم ءَ نہ رؤت
سیاست ءِ گاڑی ھرو چاں پنچر انِت
بیا کہ احوالتاک جار ءِ بنڈل انت
سنسر انِت و سنسر انِت و سنسر انِت
لرزگ ءَ انت دُرسیں ماہتاکی مُدیر
مادنیں راہ کُنٹگ انِت و ڈنگر انِت
سیاست ءِ یدآر بُرز ءَ کُت کُئیا؟
کنت ہے گپّ ءَ کہ بزگّ ننگرانِت
ناکوَ مشکول انِت ذاتی جیڑھاں
دوشی گواتی بوت و مرچی شنگرانت

پرپٹ

گنوک اِنت دل کہ پِر تو پہر بندی
تچوکیں ٹاٹِراں گوں کِشک رندی

ترا تاچاں وَراں رَندا "نیول جین"
بلے انگت نہ رؤت اِں ژند و پندی

سُلنسر چُوچگاں واب ءَ گُڈین انت
گنُش ئے کہ جمبرے بے اوُر ءَ گرندی

کِپچین اِنتں وتا جہل ءَ پچ بالاء ء
کسے تئی زنگی ایں شِکل ءَ بگندی

نہ مَڈگاڈ اہت و نہ کِکّ و بِریکے
تئی حال ءِ سر ءَ شیطان کندی

من قوَل و ندر مناّں پہ کبارڑی
ترا را مَلکیت اِیچ من نہ مِندی

ھمے گپ اِنت نہ بیت ناکوّ ھمکُ کس
تئی بِیٹ ءَ دگہ کسےّ نہ نِندی

-۰-

نوٹ ءَ بدے

دان ءَ پچے لاکوٹ ءَ بِدے
دنتاناں باہوٹ ءَ بِدے

سردی ترا بیراں نہ گِتّ
پیریں پیت ءِ کوٹ ءَ بدے

تئی رنگ ءِ شیدائی نیاں
ماہ رنگ من ءَ ووٹ ءَ بدے

زرّ و گبّر ءَ پچے کناں
تو کہ دیئے نوٹ ءَ بدے

من باوُنے داتگ ترا ،
الٹا من ءَ کورٹ ءَ بدے

چانگال

پیر مرد ءُ زال بیئے
زِندگ ءُ جنجال بیئے

بانزُلاں وہدے گوبجے
تو بزاں نیمبال بیئے

کبیٔت روچے ملکمیت
تو حدا ءِ مال بیئے

نال کنت وہدے کُدُگ
شر بزاں بے نال بیئے

پیرءِ دیم ءَ شنگرانیت
پر من ءَ چانگال بیئے۔

تیاب ءِ لمب ءَ زندگ ءُ
بے دَم ءَ ابدال بیئے

من بزاں علامہ یاں
تو اگاں اقبال بیئے

نُشتگاں تیاب دپ ءَ
دانگیں آ آڈال بیئے

وامدار

منءَ وامدار گندیت راہءَ یل کنت
وَتی چلیں پپونزءَ گیش چل کنت

من داتگ سئے سدیگ پرُیں دو سال انت
نہ جنت چرُتہ مُدام چاءِ ءَ ڈبل کنت

گوں زنڈیں پادگ و گوز باسکی دستاں
مُدام گوں لاگریناں جی و مل کنت

نہ داتیں وام شومءَ را بزانتیں ،
وتا پیراں سری ءَ چو شتل کنت

نوں ناکوَ شر زانت دنیاءِ دودءَ
وتی زر و گبراں تیابءَ گل کنت

پُردیم

کہرباۓ نہ انِت سوِنسے
سیاہ دیم و مذن لوِنسے

دلِمانگ انِت پہ جنگ ءَ
چو حورہ ءِ دپ ءِ کنگ ءَ

پیل پاد و پتن میانے
گل سوِتلی بروانے ـــ

آواز گوراگیگ انت
کندگ بلے لاگیگ انت

پونز زُرتگیں نگرگشک ءَ
گوش چونڈتگ انت مُشک ءَ

سرَ ٹپّر و تنْش ٹاپ اِنت
بز پُشت و کپیس لاپ انت

دنتان ءِ ہری نیستش انت
چہ سِبی و دو ءَ گیش انت

بوُم پچمّ و دَجکُ سُنٹ انت
راہ دار انِت بلے کنُٹ اِنت

کانْگاشکَ ءِ وڈا ملَّیت
پش پاداں مُدام جلَّیت

جنت چرس ءِ دَم ءَ جکیّت
منِڈالی وڈا دَکّیت

بے درَور و بے محَّبت انت
پُردیم ءِ دَوا لتَّا انت

دپءَ سُدّ بکن

گوش کتہ چوُلاں زمستانی شپءَ
زِند گوازینت وتی تیاب ءِ دپءَ
کئیٔ پتءِ شیخءِ دپءَ سُد بکن
گوں منءَ یلدسےٗ وتی رِگجّ و کپءَ

منی تات

منی تات ءِ سرءَ آں کندگءَ اِنت

من زاناں کہ تناباں گِندگءَ اِنت

ٹٹن من سِستگ و گوکاماں داتنت

گوں گوزباسکاں زمینءَ نِندگءَ اِنت

من وِلیستگ تات ءِ چیر پُرانت مکسیکءَ

منی پَچَّ نِشتگ و بچکندگءَ اِنت

من شت کشت چاپنڑے زنگ ءَ را گُشتہ

مکسِکانی سرءَ کئے سِندگءَ اِنت

اگاں ناکو و تی گالاں اُٹل دنت

بزاں دُروگ ءِ قلات ءَ بندگءَ اِنت

-۲-

دلوَت گال

گوں پیلی پاد و گٹوّری لپوُنز ءَ .....
تہار اِنت شپ گلّ ءِ ٹیلگ تِرپوک انت
بزو کُشتگ بزُو پاد اتک و اوشتات
نزاناں من گنوکاں بزُ گنوک انت
من اپسے دوشی کٹّ اِت لاٹری ءَ
دپ ءَ جسُّر اِنت بلے راہ ءَ تچوک اِنت
دو گوشی گرُگی ءَ جہلا جت انت گوش
صری گوشاں گوں کرُگشک سکّ رہوک اِنت
چو میش ءَ مرچاں گوشاں ٹاپرُیلینیت
گلُ ءِ گیابان منی چم انی روک انت
مدام زار اِنت منی گوم ءَ دجگ سنٹ
ٹاِنگوک اِنت ھَرانی ژانگلوک اِنت
چہ اھوُر ءِ ترس ءَ من جوکینت مہریا
بلے دارگ نہ بیت کہ گوُر ءِ توک اِنت

بستگیں تلک

....

پدا پیر مرد گوریات ءَ گو پان انت
منی دلِ بستگیں تلک ءَ سرپان انت
کنٹیا مئے راہ سر ءَ اے چارت گو تلگ
کہ ہر بزگ اے کورچارت ءَ کپان انت
من ءَ قند بیلے گون اَت انگہ کپتان
مُشوک مرچاں منی پاداں مُشان انت
مشین ءِ ٹک ٹک ءَ مئے واب بُرتگ
اے بے نپ کٹی کٹی آرتاں درشان انت
مروچاں شاعراناں واب ءَ گپتگ
کہ ناکو تیاب دپی گالاں گشان انت

بحرالکاہل میراں

منی نام تتیاب دپی ناکو من تتیاب ءِ مسترین پیراں

من ءَ کسّے بدنت مُلکے گُڈا من کلمتے ءَ زیراں

نوُد سال اِنت کہ پَر تو گال بندان ءَ من پیدا کاں

سبلے ارمان دل ءَ نزّیک وچمّاں اِچ شُمے دیراں

تَو اے چیُرتہ مجن کٹّیت و کاریت کئے منا ارا دَنت

وتی لاپ ءَ من کور چات ءَ کناں پُر محفل و سیراں

من ءِ راگوک چامپیں ڈبیّ ءِ شِیر گُننگّ ءَ دوستیں

ہمیشاں گُشت پلا وَرنا بَلہ دیئے کلّی ءِ شِیراں

نیاں من اُشتہے بان بَند ویدا رانی بند و کے

اگاں روچے منی سر کپت بجار دار ءَ چتو چیراں

وتارا گوُاتی ءِ مات چہ منی سوک ءَ گشیت میرّے

نزانت بزّگ کہ ہپَت پُشت ءَ من بحرالکاہل ءِ میراں

مہرءِ سُلوٹ

مروچاں سوَٹ و بوُٹے توَ
بِچار آدینکءَ گوُسٹے توَ

بِدرے وَتے پَلّہءَ ماسی
مَنی مہرءِ سُلوٹے توَ

چہ توَ وِیزہ نہ لوٹیت کسَ
روئے ہر جاگہ چوٹے توَ

توَ پِڑ بندے دپءَ تیابءِ
بکن گوات سیئر و موُٹے توَ

ترا تیابءِ دپءَ چوچاں
منءَ وہدے بلوُٹے توَ

چُنڈکی

تَو وھدے پُھنڈکی ءَ دور بئیت
بچَنڈاں مِرچ ءَ گڈّا کور بیئت

بِریچاں واد ءَ تہی راہ ءِ سرءَ
زاناں سہئ زار پَدا بور بیئت

من اگاں پہ جلّی یے شُکر بیاراں
مَردمی جاگہ ءَ تو مور بیئت

مَن ترا ھنرمتیں زِرے لیکھاں
چو نسز انتگا دمان ءَ ھور بیئت

ناکو تہی زاری ءَ نہ جنت چُسرتہ
وَش یک روچے زور ءَ زور بیئت

—"—

لوٹیت

بہ بنت دُرُسیں کاپُر چیر لوٹیت
کپار ءِ لیٹب شہد و شِیر لوٹیت

وتی پاذ ءِ سواس و دست ءِ لٹ ءَ
بدِے اللہ ءِ نام ءَ پیِر لوٹیت

پہ وَت پچگپتگیں کہُانیں تپُنگے
پچہ من گیابان ءِ ماسی تیِر لوٹیت

من زاناں مہتل اِنت تئی نچ ءِ بُرگ
کہ بازیں بمبوُسئے منگیر لوٹیت

من ءَ تیاب ءِ دپ ءَ گُشتگ چو شیخ ءَ
سراں پیری مئے ناکو سیِر لوٹیت

منءَ سِندھءِ فقیرءِ گُشت

مکن بول ءَ بُلی ناکو
بکن تو بِجگلیُ ناکو

بکن شِنزانی ءَ ایڑاپ
کہ دیر انت چکلیُ ناکو

شوہازءَ مُرتنگ و یاراں
رِکج انت بارین گگلیُ ناکو

وتی لوگ ءِ دپ ءَ مرچاں
من ءِ نیمکیت زُلی ناکو

کناں گوں تو ہراں ریتی
کہ گراں انت تنکلیُ ناکو

من ءَ سندھ ءِ فقیرءَ گُشت
"بلا سر سے ٹلی" ناکو

ٹرا

شیشگے ٹرا و تیاب ءِ دَپ بہ بیت
نوشگ ءَ زُوراں حرام اِنت شپ بہ بیت

تو دِائ کارے کہ پٹّانک اِنت مں ءَ
من گشُاں بے نپ ترا سیاہ تپ بہ بیت

وانگ ءَ زانتیں خِلاں ناکو کئے اِنت
تئی کتاب ءِ تاک توری چپ بہ بیت

تَو بکن گوُاتی گوں شِیپانکْ ءَ وتی
تئی کپُار گوں گاسلیٹاں جپ بہ بیت

تیاب دِلی ناکو مَناں باور بکن
ماہیگ ءِ بیسپار پرہ من نپ بہ بیت

کپارنہ بیت

گوں ترا اُشترے مہار نہ بیت
گواتی ءَ بل اگاں کپار نہ بیت

اے چُلیں دعوت و چُلیں سوُر انت
بَٹ و گوشتے منی دِپار نہ بیت

نیم گلاس ءَ نہ روُت تَنَ منی
سوچیں! دانکیں جگے چکار نہ بیت

چم کوڈاتگ انت بلے زاناں
ہر جمعہ ءَ مسیت ءَ بار نہ بیت

دُزّی بے مِنّت انت گشیت ناکو
وھدے دنیا ءَ دِگہ کار نہ بیت

پیریں حرَ

من دِلیستگ کہ مردءَ کپّارے سرءَ اِنت۔

گوں پاگ و بروتاں چو پیریں حرءَ اِنت

وَتا گواتیءِ مات لیکھیت رِشپادو

ھزاراں پہ اُمّ الشَیاطِین دَرءَ اِنت۔۔

اِستارِ دُمبی

"COMET"

منی اِستار دُمبی تو کڈّینتگ
کئیا گُشتگ؟ بگُش پرچے اڑّیتگ

ترا شکّ اِنت کہ بلکیں بیتگاں من
وتی دیمءَ را تو مرچیاں مُچینتگ

پَرندوشی ترا جِنّءَ چگل جت
ترا سنگاں چہ وابءَ پدر ہْنتگ

منءَ نے چرُت اگاں تئی دیم تھار اِنت
ترا را دژمناں نزاناں سُرینتگ

نہ ہیگے آس و پِیش انت ناکوءِ گال
وتی کوٹءَ را دستءِ وت کُدینتگ

ھوشءِ بَرانت

....

مرچاں تئی گوش گَر تِر اَنت

کوکار مئے ہوشءَ بَر انت

یل دئیے وتی دہقانیءَ

کرگُشک مئے بگّءَ چَر اَنت

تلکءَ وا شَر غوشءَ جتگ

کانگاشک مئے کرمءَ وَر انت

دیشاں وتی کستر بکن !

چوریگ تئی دیشاں گِر انت

ناکو یلہ دئیے فیشنءَ

برچانک تئی پشکءَ دِر انت

سِغیری کنت

اگاں شیشنی گِری رُوتیں شُمے ناکو فقیری کنت

وتی اے گوات جَتیں چماّں چو کورءِ تیری میری کنت

اگاں روچے اناگاہءَ بہ بہیت آزات تیابءِ دپ

شُمے ناکو درَی مُلکءَ جَنءِ زورِیت سِغیری کنت

سپیری

ٹُو یَل بکن تراْمپولی ءَ
بور ہاضمہ ءِ گولی ءَ

سرپیر کُٹ ڈاک ءِ دِل ءَ
انگلت نزا نے بولی ءَ

شرّیں کُشک تہیٔ درنگد انت
جایاں اِت انگلت جولی ءَ

چرنی بکن ہیل ننگر اِنت
باندا روئے تو کولی ءَ

گوزْسوچ ءَ تو زنگ ءَ مجن
کاراں مس پر تو مولی ءَ

کپارءِ لیئب

دَم دَم کپُارءِ لیئُب انت
برات و گہارءِ لیئب انت

چانگال و پھلّ و حلوہ
گواتیءِ ماتءِ جلوہ
دَنز و غبارءِ لیئُب اِنت

دِلمانگ اِنت پہ ناہ ءَ
پاپچے نہ اِنت سما ءَ
امبَ و انارءِ لیئُب اِنت

آلیٹ کنت چو لاگ ءَ
بندیت پہ ناز پاگ ءَ
گوشتاءِ دپارءِ لیئُب اِنت

شیخءَ شدُرے س لاپ ءَ
وٹیت زِرانی آپ ءَ
للش و پِتارءِ لیئُب انت

تنگیت کرُوسءِ ہونان
نٹیلیت پسانی جونان
نیم سار و سارءِ لیئُب اِنت

اگازی

اتک ءَ لوگ ءَ گشتے مسگراز ءَ بدے
چوں پچِن انت آتک ءَ ہما رازءَ بدے

دِل منی بند انت پہ آسکی داتگ
بیا اگازی گوانی ءُ سازءَ بدے

دعوت ءَ پشت کپتگاں ھمبل منی
بیا منءَ نان و پِیمازءَ بدے

نِشتگے پنجگورءِ کوھانی تہا
دازبُنی تو بیا منءَ دانءَ بدے

لاگے داشتگ گوک ءِ پیمُا انت بلے
ایشی ءَ میش ءِ گورمباز ءَ بدے

مارا تئیر تئی یاتءَ کپاں
من عشقءِ کورچاتءَ کپاں
ترانگیں دلءَ سُہرتنگءِ
من سرشپیءَ پاتءَ گوپاں

۲ بند

دستءَ و پادءَ مینتگ انت گونءِ ہِنّیءَ
اے مبر گشتگءَ منءَ راجِنّیءَ
وَشءَ نہ بیتیں سبز رنگانی تہا
لوٹءَ عاروسءَ ءَ شپادءَ گِنّیءَ [1]

: [1] (گِنی ماں افریقہءِ مُلکے ایے)

بے پار

بارین چُنین بے پار کنت
عشقے گنوکاں سار کنت
سئے سال بیت من اُشے کُتہ
گمّت اشی یڈّار کنت
سرگوز کتَہ نر گرُبگ ءَ
گردیت کلونٹ ءَ بار کنت
ساری اشی دستاں نہ انت
مُپت ءَ وت ءَ راگار کنت
بے کاری ءِ زنگ ءَ نہ جنت
سالانی پُشتہ کار کنت
رُوتیں مسیت ءَ پنڈگ ءَ
کور و غریباں وار کنت

وھدے مَدگ کیُتیں زِرءَ
کٹیں ءَ وتی آچار کنت
جِرّں و پَرِنگیں سنگتنت
ساد ءَ دمانں ءَ مار کنت
زہگان مداریں دوست بیت
وَکتے دُو لوجَر چار کنت
تُو ہبئے مہ گُشں "بسّں انت اڈے"
ناکو دمانں ءَ زار کنت

مہاجر

مروچی اتکگ ءَ ماتّی تیاب ءِ سئیل ءَ

من ءَ چہ کلگُن یے بے پیر لوٹیت

یلہ دئیے نوشکی ءَ او مہاجر

ترا را وادی ءِ پنجگُر شیر لوٹیت

دازبُنی ناکو

سلامے اچ منی نیم ءَ
قبول کن دازبُنی ناکو

تو لاتےِ زندگیں ماہیگ
وصول کن دازبُنی ناکو

من کوّرایاں پہ تو واد ءَ
تو ہُول کن دازبُنی ناکو

وتا چیرِ سوچ کُنڈرکءَ
مسول کن دازبُنی ناکو

وتی پر بستگیں گالاں
فضول کن دازبُنی ناکو

پُگل سِٹّیت کپیت چات ءَ چے درنئیت

ترا داں ہوش بئیتیں ھاک سرنئیت

وتی پونگ ءَ بکن بڈّ ءَ وتی ءَ

ترا تاواں اِنت نندگ پرتو حرنئیت

اباشکو پرچیابیٔ شرّ زاں اِت

پہ حُشکیں نندرگ ءَ زرّ و گبر نئیت

تو چوٹے مرچاں چو جاتیگی مچّ ءَ

برُو قبر ءَ کروت پرتو قبر نئیت

وتی درکاس ءَ دیم دئیے مُستبی ءَ

پہ ہیٔ جیڑہ ءِ جکّاس ءَ صدرمئیت

من ءَ ڈنگے جتہ آستونک ءِ مار ءَ

بلے ترُس ءَ منی پشک ءَ چے درنئید

ترا ناگوا تاریت پاد ءِ چیر ءَ

تئیٔ سر سِندگ ءَ تبزیں تیر نئیت

تئی ھاترا

مادگیں جنگلے گِراں تئی ھاترا تئی ھاترا
جنگلءِ سوپاں وراں تئی ھاترا تئی ھاترا

تو اگاں منّے بمنّ ھڈاں تئی قربان کناں
تیوگیں گوشتاں وراں تئی ھاترا تئی ھاترا

گوں ترا زاراں منی نامءَ مگر نامءَ مہ گِر
من تئی مغزءَ وراں تئی ھاترا تئی ھاترا

گوں ترا سیئلی بباں من تئی پتءِ باغءَ رواں
سنداں انگورءَ وراں تئی ھاترا تئی ھاترا

من اڈّہ کشّتگ یاکہ منءَ گپتہ شُدءَ
من تئی گوشاں وراں تئی ھاترا تئی ھاترا

تو منءَ دوستے بلے اچتو منءَ لاپ دوست تریں
من تئی جونءَ وراں تئی ھاترا تئی ھاترا

دُرس منءَ ناکوگُش انت گرداں مُدام تیابءَ دپءَ
سوریں ماھیگءَ وراں تئی ھاترا تئی ھاترا

شالا

....

گوُاتیءِ مات مباتے شالا

لوگءِ گورپات مباتے شالا

پھُل و حلوہءِ مہ گِر نامءِ توُ

اشترءِ رات مَباستے شالا

شِیما شِیما اے چُنیں پھُی اِنت

دیمءِ شہمات مباتے شالا

توُ پہ ھُندریکے وتا پوک کتہ

دار و ہرّات مباتے شالا

ناکوءِ پہناں اش بکن بارگ

پرُشتگیں تات مباتے شالا

رجءِ سرکار ترا دیم بدِ انت
توعطاشات مباتے شالا

گوُاتی ءِ بَلّٹ

ادلکُ بدلکُ گواتی ءِ مات
پرَپچے منی چمپل ءِ تاکے بُرت
من نہ برُت
ماستی ءَ برُت
ماستی کجُا شُت ؟
گیابان ءَ
چارلیمبو دَرچن و بیارہ
گواتی ءِ بلّاٹ وش کن و بیارہ

پدا

پدا اُشترانی کتارے رس اِت
پدا ساربانءِ مہارے رس اِت
من براتےءِ شوھازءِ درکپتگاں
بلے نیم راہءِ گُھارے رسّس اِت

اراد گ کُتہ عیدءِ قربانیءِ
من لوٹِت گرانڈے نہارے رس اِت
پدا واجہءِ میتگءِ بُرّگ اِنت
پدا بلکیں چرے پیں دپارے رس اِت

بریں پُھل و حلوہ اِنت ناکو بریں
پدا گواتءِ ماتءِ گُپارے رس اِت

گیابانی کپوت

مَرچی گیابانی کپوتے تیاب ءَ اتک ءَ گردگ ءَ

دل نہ منیّت کہ من . بوراں ہئیگ ءِ سُہریں زردگ ءَ

دومی نیم ءَ چمّڑاتگ ڈژمُن ءَ انگت گشُیت

دشت و پاداں تئی کپاں ناکو بکن مئے پردگ ءَ

مرگوھی جتنگ

وھدے کروس ءِ بانگ دات
گُشتے کہ اے زندگ بہ بات
من گشت مرگوھی جتنگ
گپاں منی شر گوش بدار
پہ سہتکیں ہٹ و کپ ءَ
منٹ ءَ چیا گوات ءَ کنے
دنیا شتگ ماہ ءِ سر ءَ
تو نشتگ و شُبح ءَ بجنے
عقل ءِ بِدا تو مرگے ءِ
تَرّیں گلائی درگے ءِ
مرگانی شوق ءَ گپتگے
تو چہ جہان ءَ رپتگے
مرگاں تو میڈینے پہیا ؟
تو چو نزانے بزّگ انت
شنشش پرش انت
چم کور بنت

انگت ترا بزگ نہ بیت

او بے نپلیں کا چی پحرّت

وھداں تو تولگ گپتگ اُت

مرچیاں بلے گوں کگرّاں

بے وار ءِ تو

بے کار ءِ تو

من ناکواں پیر مُردے یاں

کنڈ گوئے یاں تیاب گردے یاں

او شومیں مرگوچی جُتگ

گپّاں منی شر گوش بدار

یل دیئے وتی مُرگ میڈی ءَ

ٹپ آھن ءَ نام ءَ درار

پنجاہ + شَشی اِنت

اے مَیدان ءِ پلاسی اِنت
اِدا اِسپیت ناہِسی اِنت

چکرّاں بے سواس ءَ مَن
مرہ چاں بے سواسی اِنت

اگاں شپ کورگ ءَ گِپتہ
بِزاں گَیابان ءِ ماسی اِنت

منی ھشَتاد سال اِنت عمُر
بِزاں پنجاہ جمع سی اِنت

وَراں من شِیشگ ءِ آپاں
اِدا کہ بے گلاسی اِنت

کَناں مَن شاعری پرتوَ
کہ انیصُّ سو چیاسی اِنت

صدی

۲

نہ بیت مُزواک زانے تؤ
گڈا پرچے کُتہ سوغات
صدی ءَ رامنی نام ءَ
کہ نقلی انت جعلی انت
ترا بارین کیئا داتگ
بچارین وشن بچارین کہ
اے نیم ءَ پاچن ءَ جاتگ
برُو بینکے بہ بڈّ بزّگ

کہ کارءَ بیئیت باندات ءَ
پہ از گاراں صدی سِچّے
بلے پہ لسنگراں بازانت
نہ انت درکارہ ناگوءَ
تئی ءُ مئیکی صدی نوٹ ءِ
بکن تو شاعری گٹ نئے
برُو تو رب ءِ باہوٹ ءِ

دِلوں بندا اِنت پہ چوگانءَ

ترا نیست گردوشے جانءَ
گوں اے تھریں زمستانءَ
بزوّر گنڈی و پچیردانءَ
دَرا بّزگ چرے بانءَ
غریبیءَ رسینت تیابءَ
ترا پہ لنکھے نانءَ
اگاں نیستیں ترا کلدار
مہ گلّین لوگءِ مہمانءَ
مُدامءَ دپ منی شہرانت
وَراں تمباکیءِ پانءَ
سر و پادگ بزّور تہیءَ اَنت
بدے سارا سگندانءَ
نیاں کسّی پتءِ وامدار
چیا او شتے سرءِ بانءَ

(جاری)

من ءَ یل داتگیں بہیلاں
شُتہ ماسی گیابان ءَ
ترا من شر لییٔب داراں
تو کمیںّ بند کاں دکان ءَ
نزاناں پُچنت کتاب و نتگ
کہ واناں ہر صباح مُدان ءَ
سروگان ءَ برو بیار اِت
دلِوں بند انت پہ چوگان ءَ

کودکی لیبئے نہ اِنت

شادی کورُ ءَ دار ءِ آرگ کودکی لیبئے نہ اِنت
دستِ چارے ؟ دست ءِ چارگ کودکی لیبئے نہ اِنت

گپتہ مہمانانءَ ترا بے وارے تو ....
بیہت مردانی شبارگ کودکی لیبئے نہ اِنت

گٹ بِپا تکیس مَنگڑاں دردے پہ چار
زندیں مورانی لتارگ کودکی لیبئے نہ اِنت

تَو دِل ءَ بیارے کہ بُرتگ ـــــ بلکیس من
تو لگاں بُرتگ ـــ تئی چانگ کودکی لیبئے نہ اِنت

تَو دَر تنگ ءُ تُرندیں گوات ءَ چہ گِس ءَ
ماں شمال ءَ دوست ءِ چارگ کودکی لیبئے نہ اِنت

اے حُدا رَنگے بدے تَو فاکو ءَ
المدّہ موسئی بیت شوانگ کودکی لیبئے نہ اِنت

•——•

عیدءِ گرانڈءِ کُش

عئیدءِ گرانڈءَ کُش ترَونءَ ووُت و آڈوریں
رستکگ ادا کمیں شکر ہر نیمگءَ موریں
آک ءَ پئونزءَ مُش

بارءَ ترا بڈّءَ دیاں بڈءَ دَیاں اداراں
گوں من نہ بلیتیں بڈ و ٹیر سئے روچ انت بیماراں
یکّ نیمگےءَ برکیں یک نیمگے سوریے
چہ اشتُرءَ تو ہُش

کسّے کہ بیت اِں شاعرے تئی دل نہ بیتا دارگ
ءَ دَم بُرتنگا اِدا شکلءِ تئی چارگ
بچکندءَ شاعر بُرتگاں ہر نیمگءَ شوریں
چو بجلءِ تر جُش

مُلا و قاضی پچے کن انت کہ اللہءِ شان انت
مرچگیں پھلیں مجلسءَ ناکو نکاح وان انت
کمیتّ قصاب مہلا دَرا کہ میتگے ووَریں
سورءِ گِتاپ ءَ کُش

(ناکو دازبنیؔ ءِ ناما ءَ)

نہ کڈّے تو کپ ءَ

چہ بازار ءَ درا تچک ءَ برو تیاب ءِ دپ ءَ ناکو
چِد و دیم ءَ تہاری بیت ترا گپتگ شپ ءَ ناکو

ترا شپ کورگے گون اِنت چہ ورناھی من ءَ یات اِنت
مروچاں روچے رحمانی نہ گِندے تو سپا ناکو

برے تہی ءَ بول تیاب ءَ رؤت برے تچک ءَ ماں گیابان ءَ
اگاں تہی لیٹ اے پیم انت نہ کڈّے تو کپ ءَ ناکو

شُتہ بے موسم ءَ جانشو پدا سی روچ ءِ بیگوات ءَ
کہ تاوان دوست ترا اِنت مارا چُشیں بیت و نپ ءَ ناکو

وتی ریشاں بچار دراجیں ترا ہشتاد و پنچ سال اِنت
سراں پیری یلہ کن تو وتی گِجّ و کپا ءَ ناکو

من ءَ یارت اِنت کہ تو بُرتگ کسانیءَ منی ڈیلءَ
پدا سرکن منی لوگءَ منی گالءِ رَپءَ ناکو

پرندوشی شپءِ لیبءَ منءَ گُشت گواتیءِ ماتءَ
برو آنگو مکن شپچلی ترا نیست اِنت وَپا ناکو

ترا شیپانک و کُندرک و کپار و گواتیءَ کُشتہ
منءَ پَتّشانک و گوْرسوچکءَ بِزاں کُشتہ تپءَ ناکو

—

نوکیں شئیر

بلّے کہ روچ ءَ تئی کپّار
پہ گواتی ءِ مات ءَ تچ اِنت
دست تئی گوات ءِ عصاء
تئی کوپگ ءَ پیسر ءِ پلح اِنت
من ام بدیں مردے نیاں
من زِند ءِ ہشتاد سال وتی
تیاب ءِ دپ ءِ ارجاں جتگ
من شری ءَ لیبّ داشتگ انت
گوں دست ءِ شیپانک ءَ وتی
بازیں شمال گوائتیں گنوک
لیبّ داشتگ انت و داتگ انت
تو کہ ستر شیغی بکن
یا کہ وتی نام ءَ پہ زور
شمبو بکن ریکی بکن
مالاں بدے نیکی بکن
تو ناکو ءِ ور وَر نہ بئے

مَناں تَو نوکیں شیخے ءِ
تَو بِجنے ءِ تو نیکے ءِ
بِلّے من ءَ دنیا گُشیت
تو گواتی ءِ ماتے نہ ئے
ناکو تو پیریں ڈیکے ءِ

(بِلّے)

رِیشاں وتی ساد ءَ بہ بند
پاگ ءَ وتی پاد ءَ بہ بند
تو تیاب دپی ناکو نہ بئے

—

کانگی

مجَن تو ہنچو سر کانگی
منی ھالاں ہبَر کانگی

تو دِیستگ زنگی ایں تولگ
نہ دِیستگ شیر ءِ نر کانگی

بگُش کہ بڈ منی رِیش اِنت
مس وارتگ سئے تپر کانگی

کپوتاں توبہ و کوُکوُ
بو توسئے نپر کانگی

ترا را وادءِ سوگنداِنت
مہ وَر مصری شکر کانگی

کپوت و شانتل و جِنگاں
مُدام سِنگ ءَ کگر کانگی

تئی پادانی کولیگ انت
منی اے مال و سر کانگی

من زاناں لِگتہ گوُک ءُ
ترا عشق ءِ تپر کا نگی

ترا ہستا گی ءَ بخشاں
مں شست و سٹے نپر کا نگی

نہ رھُوت تئی دست شاہین ءَ
وتا سِنگے زبر کا نگی

شراب و شومیں رنگالاں
تئی سوتلگ جگر کا نگی

تو گردے چوُر کاں بڈے
حیاء کن پیریں حر کا نگی

ترا شیپانکے اومان اِنت
مکن گوں من مکر کا نگی

نزاناں بیت کدی آسر
منی نتیاب ءِ سفر کا نگی

بزور شنڈءَ وتی شومیں
درا لوگ ءَ چہ در کا نگی

چہ زارءِ گواتی ءُ ماتءَ
بِدے مُشتے ہَتَرِ کانگی

منی گلے چہ گیابانءَ
پَدا بیتگ نشرِ کانگی

شپءَ تیاب ءُ دپءَ گورم اِنت
برو مُپت ءُ مہ ترکانگی

گشیت ناکوءَ برے وہدے
تیار اِنت تئی قبرِ کانگی

کراٹے

منی دیم ءَ گوزرے مُدام ٹاٹ ءَ ٹاٹے
نسزانے کہ من زاناں جوڈو کراٹے

نا ذِیک ءَ تو گُشتہ کہ گولو حَرام اِنت
ہزار ناز آپِشکاں پرچے گلاَ ٹے

مکَن چو شیس کارے بیُے نام و دپ توَ
گُش انت مرچاں مُلکے شِپادواں ساٹے

چکّران ءَ بیئت اں اگاں بول پَرمَن
کراماتاں سیٹیاں کن منی پادءِ شاٹے

ترا ام نہ بخشاں چو جاتیگ ءِ مچّ ءَ
منی وھدے نوکیں پِنگ ءَ بِکاٹے

من ءَ ہچ مہ گُش کہ ترا شر زاناں
وتی لوگ ءُ دمک ءَ کچّکانی لاسٹے

منی پاگ باہوٹ اِنت ماسی تو زانے
تئی شیشمیں تات و شاگیس کباٹے

ترا سوُٹ و بوُٹاں گوں شیخے من لیکت
من واللہ نزانتگ تو تحصیل ءُ گاٹے

اداکاری ءُ ہوُپ ءَ گپتہ ترا را ،
برو ہیرو ءُ تو فلم "بکا راٹے"

نہ شیخالی شیخی نہ گوا تانی گواتی
کہ سبے ہیزرانک ءَ تو آپ ءَ گلاُٹے

پچ لوٹئے؟

تو زاه لوٹئے کہ دعا لوٹئے

دل ءِ بجام کندءِ جاه لوٹئے

شرین لنٹاں بکن تو تراسئے

مریخ ءِ لوٹئے کہ ماه لوٹئے

پہ اسکولی کتاب

ماہتاک

کاگد و قلم

رنگ و کاپی

و ـــــ اسٹیشنری ءِ درسیں از باباں

شُمے خزمت مئے کار

باہوٹ نگران

بک اسٹال

پنّی

ماھتاک

سوغات

سوغات نام اِنت بلوچی نبشتگیں لبزانک ءِ

— • —

"اومان" ءِ بگردان "سوغات" ءِ نیم قرن ءِ
مسافری اَنت پہ زبان ءِ بودناکی ءَ "سوغات" ءِ
مچا نزورگ ءِ وانگ پہ بلوچی ءِ مزنیں
کمکے ......

ماھتاک سوغات (بلوچی)

محراب خان عیسیٰ خان روڈ
نوالین، لیاری کوارٹرز، کراچی ۲